

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2145/2021
19.05.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бранислав Херцег, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 190/21 од 04.02.2021. године, у седници од 19.05.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 190/21 од 04.02.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 8/20 од 09.12.2020. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев. Ставом другим изреке тужени је обавезан да тужиоцу исплати 30.837.341,00 динар са законском затезном каматом од 09.12.2020. године до исплате и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 442.560,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 190/21 од 04.02.2021. године, ставом првим изреке одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против другостепене пресуде, тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. важећег Закона о парничном поступку – ЗПП и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се неосновано указује на битну повреду поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињену пред другостепеним судом, будући да су у побијаној пресуди образложени битни жалбени разлози, у смислу члана 398. став 1. ЗПП, а битна повреда одредаба

парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП на коју се ревизијом указује не може бити ревизијски разлог, у смислу члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник парцеле .. у листу непокретности .. КО Ветерник, а према Плану генералне регулације простора за породично становање у западном делу града Новог Сада и Плану детаљне регулације Адиде у Новом Саду, намењена је у целости за јавну површину – регулацију Улице Према налазу вештака, идеални део парцеле који је привреден намени је 742/897 делова, парцела је комплетно опремљена инфраструктуром и користи се за јавни саобраћај. Поступак експропријације у вези са предметном парцелом није вођен, нити је тужиоцу исплаћена накнада.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно је у нижестепеним пресудама примењено материјално право када је тужени обавезан да тужиоцу на име фактички експроприсане непокретности исплати досуђену накнаду са припадајућом законском затезном каматом.

Према члану 58. став 2. Устава Републике Србије, до дозвољеног одузимања права својине које не представља повреду права на имовину може доћи под кумулативно испуњеним условима: да је учињено у јавном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне.

Одредбом члана 2. став 6. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“, број 72/09) прописано је да је површина јавне намене простор одређен планским документом за уређење или изградњу објеката јавне намене или јавних површина, за које је предвиђено утврђивање јавног интереса у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и друго). Сходно одредби члана 10. став 2. Закона о јавној својини („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11), добрима у општој употреби у јавној својини, у смислу тог закона, сматрају се оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мостови и тунели на јавном путу, пружи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и друго). Према ставу 7. истог члана, добра у општој употреби су у својини Републике Србије, изузев путева II реда који су у својини аутономне покрајине на чијој се територији налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (који нису део аутопута или државног пута I и II реда) и тргова и јавних површина који су у својини јединице локалне самоуправе на чијој се територији налазе.

У конкретном случају спорно земљиште, означено као катастарска парцела .. КО Ветерник, урбанистичким планом је предвиђено за јавну и саобраћајну површину – Улица У таквој ситуацији, када земљиште планским актом јединице локалне самоуправе буде одређено за улицу, то земљиште од тог момента по сили закона постаје средство у јавној својини. Зато је тужени имао обавезу да земљиште које је постало средство у јавној својини експроприше од тужиоца, ради његовог привођења намени предвиђеној урбанистичким планом, и да за исто исплати одговарајућу накнаду.

Предметно земљиште је фактички приведено намени предвиђеној планским актом, с обзиром да се користи као улица - јавни пут (члан 2. тачка 12. Закона о јавним

путевима). На тај начин извршена је тзв. фактичка експропријација, која управо и настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији земљишта, односно његовом изузимању из поседа. Стога, када је земљиште приведено намени у складу са планским актом и по сили закона постало јавна својина, тужилац као власник тог земљишта не може трпети штетне последице зато што надлежни орган није спровео управни поступак и донео решење о експропријацији које би било основ за исплату новчане накнаде.

Пошто је несумњиво утврђено да се катастарска парцела .. КО Ветерник користи као улица, тужени је одговоран и пасивно легитимисан у овој парници на основу члана 10. став 2. и 7. Закона о јавној својини, јер су улице јавно добро у општој употреби и у својини су јединице локалне самоуправе на чијој се територији налазе. Због тога наводи ревизије да тужени ни једном правном или фактичком радњом није депоседирао тужиоца, и да је спорно земљиште одређено за јавну - саобраћајну површину планским актом који је донет после формирања и изградње улице, и тако прихваћено затечено стање како би се омогућила легализација бесправно изграђених објеката, немају утицаја на правилност побијане пресуде.

Имајући изложено у виду, нижестепени судови су правилном применом материјалог права - одредбе члана 42. Закона о експропријацији, досудили накнаду за фактички одузето земљиште у висини његове тржишне вредности.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Бисерка Живановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић